

Oktatási Hivatal

A 2007/2008. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első fordulójának feladatlapja

FILOZÓFIÁBÓL

Munkaidő: 120 perc
Elérhető pontszám: 50 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni a versenyző adatait tartalmazó részt és minden különálló lapon a versenyző nevét, osztályát!

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül **más segédeszköz nem** használható! Esetleges javításaihoz (kifestő, korrektor helyett) áthúzást alkalmazzon!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli a központi javítási útmutató alapján. Továbbküldhetők a **legalább 25 pontra** értékelt dolgozatok.

.....
A VERSENYZŐ ADATAI

A versenyző neve: oszt.:

Az iskola neve:

Az iskola címe: irsz. város

..... utcahsz.

Megye:

A felkészítő tanár(ok) neve:

Középiskolai tanulmányait a 13. évfolyamon fejezi be: igen nem*

**A megfelelő szó aláhúzendő*

1. Sorolja korszakokhoz a következő filozófusokat!

Szókratész, Wittgenstein, Arisztotelész, Nietzsche, Heidegger, Descartes, Kant, Platón,
 Parmenidész, Aquinói Szent Tamás, Locke, Bergson, Szent Ágoston, Kierkegaard, Hegel,
 Hume, Lukács György, Epikurosz, Szent Anzelm, Hérakleitosz

Antik görög filozófia	Patrisztika	Skolasztika	Felvilágosodás	19-20. század

10 pont

2. Igazságkeresés! Írja be a táblázatba a megfelelő válasz betűjelét!

- A. A szofisták a természet törvényszerűségeit kutatták.
- B. A metafizika a léttel és a létezővel foglalkozó tudomány.
- C. A filozófia a világ létére, lényegére vonatkozó kérdésekre keresi a választ.
- D. Egy szofista állítás szerint: mindennek mértéke az ember.
- E. A racionalisták szerint az igaz ismeret forrása a tapasztalat.

Igaz	Hamis

5 pont	
--------	--

3. Melyik filozófushoz köthetők a következő művek? A filozófus nevét írja be a táblázat megfelelő oszlopába!

Művek	Filozófusok
a) Elmélkedések a metafizikáról	
b) Nikomakhoszi etika	
c) A tiszta ész kritikája	
d) Ígyigen szóla Zarathustra	
e) Az állam	

5 pont	
--------	--

4. Karikázza be a válaszok számait annyi gondolkodónál, amennyinél igaznak tartja! (megoldásonként 0.5 pont)

Kant	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Platón	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Descartes	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Szt. Tamás	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rousseau	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Szókratész	1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. Művei a filozófiai hagyomány részei.
2. Államát filozófusok vezetik.
3. Az ókor filozófusa.
4. Fontos műve a Tiszta ész kritikája.
5. Istenérveihez Arisztotelész elméletét vette alapul.
6. Az újkor filozófusa.
7. Nem érte meg a Nagy Francia Forradalom kitörését.
8. A társadalmi szerződésről írt fontos művet.
9. Gondolatait elsősorban Platón dialógusaiból ismerjük.

10 pont	
---------	--

5. Kiknek a felfogását tükrözik a következő kijelentések a test-lélek és az érték problémájáról? Írja be a filozófus nevét a pontok helyére! (részfeladatonként 1-1 pont)

A) Test-lélek probléma

- a) A lélek tisztán szellemi, anyagtalan létező, azaz gondolkodó szubsztancia.

.....

b) Az emberi lélek a testi születés előtt az ideák birodalmában időzött.

.....

B) Az érték problémája: a jó és a szép

c) Minden mesterség és minden vizsgálódás, de éppúgy minden cselekvés és elhatározás is, valami jóra irányul.

.....

d) Szép az, ami érdek nélkül tetszik.

.....

e) A megismerhető dolgok közt végső a jó ideája – de ezt csak nehezen lehet meglátni; ha azonban egyszer megpillantottuk, azt kell róla tartanunk, hogy mindnyájunk részére minden jónak és szépnek az oka.

.....

5 pont	
--------	--

6. A Descartes-idézet elolvasása és értelmezése után válaszoljon a szöveghez kapcsolódó kérdésekre!

„Így mivel érzékeink némelykor megcsalnak bennünket, fel akartam tenni, hogy semmi sem olyan, amilyennek érzékeink mutatják. S mivel vannak emberek, akik még a geometria legegyszerűbb tárgyaira vonatkozóan is tévednek okoskodásaikban, és hamis következtetéseket vonnak le, azért – magamról is úgy ítélve, hogy éppúgy tévedhetek, mint bárki más – elvettem mint hamisat mindazokat az érveléseket, amelyeket ezelőtt bizonyításoknak vettem. Végül pedig azt gondoltam, hogy ugyanazok a gondolatok, amelyeket ébrenlétünkben gondolunk, álmunkban is jelentkezhetnek, anélkül, hogy ebben az esetben csak egy is közülük igaz volna. Ezért elhatároztam, hogy felteszem: mindazok a dolgok, amelyek valaha is bejutottak az elmémbe, nem igazabbak, mint álmaim csaló képei. De csakhamar beláttam, hogy mialatt így mindent hamisnak akartam felfogni, szükségképpen kellett, hogy én, aki ezt gondoltam, legyek valami. [...]”

1. Húzza alá a megadott válaszok közül azt, amelyik korszakban a mű szerzője élt!

ókor

középkor

17-18. század

19-20. század

2. Hogyan nevezi a szakirodalom a szövegben olvasható két szkeptikus érvet?

.....

3. Egészítse ki a fenti idézet folytatását!

„S mivel észrevettem, hogy ez az igazság:, olyan szilárd és olyan biztos, hogy a szkeptikusok legtúlzóbb érvelései sem képesek azt megingatni, azért úgy gondoltam, hogy aggály nélkül elfogadhatom a filozófia amaz első elvének, amelyet kerestem.”

4. Az idézett szöveg további részében ezt írja: „Ha azonban nem tudnánk, hogy mindaz, *ami valóságos és igaz bennünk, egy tökéletes és végtelen lénytől származik*, akkor, bármely világosak és elkülönítettek volnának is ideáink, mégsem lehetnénk bizonyosak abban, hogy megvan az a tökéletességük, hogy igazak.”

Ki vagy mi a szövegben szereplő „*végtelen és tökéletes lény*”?

.....

5 pont	
--------	--

7. Következtessen Hérakleitosz B30-as töredéke alapján az ókori gondolkodó filozófiájára! Értelmezésében ragaszkodjon a töredékben megfogalmazottakhoz (szinte minden szó fontos), ugyanakkor az itt megjelenő gondolatok későbbi korokban való megjelenésére is utalhat!

"Ezt a kozmoszt itt, amely ugyanaz mindenkinek, sem isten, sem ember nem alkotta senki, hanem volt mindig és van és lesz örökké égő tűz, amely fellobban mértékre és kialszik mértékre."

10 pont	
---------	--

